

2018

TØNDER
KOMMUNE

**§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Kobbervold 1, 6280 Højer**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	4
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
Stald og anlæg	6
Gødningsoptagelse og -håndtering	7
Kapacitetsopgørelse	7
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer	7
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	7
4) Lokalisering og landskab	8
Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven	8
Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven	9
Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven	9
Landskabelige hensyn	10
5) Ammoniak	11
Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3)	11
Natura 2000-områder	12
Natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3	12
6) Lugt	12
7) Øvrige emissioner og gener	13
Støj og vibrationer	13
Støv	14
Fluer og skadedyr	14
Til og frakørsel (Transport)	14
Lys	15
Driftsforstyrrelser og uheld	15
Kemikalier og pesticider	15
Olie og brændstof	15
Egenkontrol	15
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	16
Spildevand	16
Affald	16
Energiforbrug	17
Vandforbrug	17
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak	17
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:	17
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	18
1) Foranstaltninger ved ophør	18
2) BAT energi, vand management m.v.	18
3) Ikke-teknisk resumé af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger	22
4) Miljøledelse	22
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	23

Ikke teknisk resume	23
VILKÅR	24
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	25
Gødningsoptagelse og -håndtering	25
Lugt	25
Støj.....	25
Støv	26
Fluer og skadedyr	26
Driftsforstyrrelser og uheld	26
Kemikalier og pesticider.....	26
Olie og brændstof	26
Egenkontrol og management.....	26
Affald	27
Energiforbrug	27
Vandforbrug	27
Foranstaltninger ved ophør	27
HØRINGER	28
KLAGEVEJLEDNING.....	29

INDLEDNING

Peter Pørksen har den 24. maj 2018 søgt om miljøgodkendelse på Kobbervold 1, 6280 Højer.

Godkendelsen bygger på ansøgning nr. 204664 version 4, samt scenarieberegning 206335 version 3, begge fra husdyrgodkendelse.dk.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af miljømedarbejder Peder Key Jensen, Tønder Kommune og kvalitetssikret af Dorte Fabrin, Tønder Kommune.

Tidligere godkendelse

På ejendommen er der den 15. december 2004 meddelt miljøgodkendelse til en årlig produktion af op til 10.080 slagtesvin.

Godkendelsen fra 2004 bortfalder når denne godkendelse meddeles.

Det ansøgte projekt

Der er søgt om godkendelse til:

- En overgang fra tilladt antal dyr til et tilladt produktionsareal.
- Et samlet produktionsareal på 1.871 m².
- Heraf lovliggørelse af 36 m² hytter til slagtesvin.
- Lovliggørelse af udleveringsrum.
- Mulighed for at opstalde kvæg, heste, får og geder i stedet for svin.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler miljøgodkendelse til ejendommen Kobbervold 1, 6280 Højer med de vilkår der fremgår af godkendelsen. Der godkendes følgende:

Produktionsareal

1.835 m² delvist spaltegulv til slagtesvin, hvoraf 50-75 % er fast gulv.
36 m² dybstrøelse til slagtesvin.

Som alternativ hertil godkendes samme produktionsarealer til alle typer af kvæg, heste, får og geder på dybstrøelse.

Gødningsareal

937 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Lovliggørelse af 36 m² hytter til slagtesvin.

Lovliggørelse af udleveringsrum.

Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a i husdyrloven¹. Husdyrbruget er omfattet af § 16 a stk. 2 nr. 2 idet der er mere end 2.000 stipladser til fedesvin over 30 kg. Godkendelsen er ligeledes meddelt i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen².

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne.

Vi har vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Godkendelsen er meddelt pr. 12. oktober 2018.

Peder Key Jensen
Miljømedarbejder

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 916 af 23-06-2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

Kobbervold 1, 6280 Højer
Ejendomsnummer.: 5500002442
CVR: 51895258
CHR: 84376

2) Kontaktoplysninger:

Peter Pørksen
Kobbervold 1, 6280 Højer
Telefon: 74782186
E-mail: kobbervold@gmail.com

3) Ejer af ejendom:

Peter Pørksen
Kobbervold 1, 6280 Højer

4) Rådgiver:

Birgitte Madsen, SLF
Billundvej 3, 6500 Vojens
Telefon: 73202600
E-mail: bm@slf.dk

5) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Ingen

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

Den miljøtekniske beskrivelse herunder bygger på oplysninger ansøger har indsendt jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 1 og tilhørende bilag 1B.

1) Indretning og drift af anlæg**Stald og anlæg**

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående tabel og figur.

Figur 1: Stalde og gødningsopbevaringsanlæg

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
Svinestald	Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv	Slagtesvin	2.195	1.835
Hytter	Dybstrøelse, hele arealet	Slagtesvin	36	36
Gødningslager			Areal af anlæg m ²	Gødningsareal m ²
Gyllebeholder				937

Tabel 1: Ansøgte gødnings- og produktionsarealer

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
Svinestald	Dybstrøelse	Alle typer af kvæg, heste får og geder.	2.195	1.835
Hytter	Dybstrøelse	Alle typer af kvæg, heste får og geder.	36	36
Gødningslager			Areal af anlæg m ²	Gødningsareal m ²
Gyllebeholder				937

Tabel 2: Ansøgte gødnings- og produktionsarealer (alternativt dyrehold)

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
Svinestald	Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv	Slagtesvin	2.195	1.835
Gødningslager			Areal af anlæg m ²	Gødningsareal m ²
Gyllebeholder				937

Tabel 3: Nuværende gødnings- og produktionsarealer

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger har oplyst følgende:

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere. Der er en gyllebeholder på ejendommen på 5000 m³. Beholderen er tilmeldt beholderkontrol.

Fast husdyrgødning opbevares i gyllebeholder.

Tønder Kommunes vurdering

For at minimere risikoen for overfladeafstrømning af gylle, stilles der vilkår til opsyn med pumpning til gyllebeholdere.

Ved tømning af gyllebeholder med pumpe og kran på gyllevogn kan der forekomme spild, hvis ikke der er opmærksomhed på at undgå det. Der stilles derfor vilkår om at evt. spild skal opsamles straks.

Kapacitetsopgørelse

Der er vedlagt en konsulenterklæring der bygger på en årsproduktion på 11.000 slagtesvin. Erklæringen viser 9,1 måneders opbevaringskapacitet.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger har oplyst følgende:

Staldene er fra 2001 og gyllebeholderen er fra 2000. Der er opstillet hytter i 2012/2013. De indgår som nyt areal i denne ansøgning.

Tønder Kommunes vurdering

I forbindelse med behandling af ansøgningen har Tønder Kommune via luftfoto bemærket at tagarealet mod syd i 2012/2013 er udvidet, samt at der er opsat nogle hytter. Tønder Kommune har besigtiget ejendommen 7. august 2018 og i den forbindelse registreret at der er tale om 4 hytter til slagtesvin, samt et opsamlingsareal der anvendes i forbindelse med udlevering. Begge medtages i denne godkendelse som nye bygninger, idet der ikke er foregået nogen myndighedsbehandling forud for etablering af dem.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Foruden det husdyrbrug som denne ansøgning omhandler, ejes også Kobbervold 4 og Kannikhusvej 12. Der er dog kun dyrehold på Kobbervold 1.

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Tønder Kommunes vurdering

Tønder Kommune er enig med ansøgers vurdering.

4) Lokalisering og landskab

Ansøger har oplyst følgende:

Ejendommen ligger i landzone mellem Visby og Frifelt.

Afstand til sårbar natur – se udpegninger og depositionsregninger i IT ansøgningssystem. Der ligger ikke kategori 1 og 2 tæt på ejendommen.

Afstand til naboer – se udpegninger og lugtberegninger IT ansøgningssystem. Nærmeste nabobeboelse er Gærupvej 11 (270 m væk). Samlet bebyggelse vurderes at starte ved Gærupvej 8 (470 m væk) eller eventuelt ved Øster Gammelby.

Table: Faste afstandskrav i henhold til BEK 865 af 23/6 2017 §6

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	270 m	Fra stald til Gærupvej 11	50 m
Naboskel	18 m	Vejskel mod nord. Ansøger ejer jorden på modsatte side af vejen.	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	35 m	Fra svinestald til stuehus	15 m
Samlet bebyggelse i landzone	470 m	Gærupvej 8	482 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	2,7 km	Visby	638 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 1 km		638 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	1,5 km	Daler, Kommuneplanramme 231.21.1 Blandt bolig og erhverv (landzone)	638 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	1,3 km	Øster Gærup Vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	2,5 km	Kærgårdvej 9	25 m
Vandløb – åbent	250 m	Østre Randkanal V	15/100 m
Sø	155 m	NØ	15/100 m
Offentlig vej	Ca. 20 m	N	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde. Kilder: www.husdyrgodkendelse.dk, Danmarks Miljøportal og Jupiterdatatabsen (Geus)

Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

Afstand til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstandskrav	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Visby).	50 m	ca. 2,7 km (NØ)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Lejerskole i Emmerlev).	50 m	ca. 4,7 km (V)
Nærmeste nabobeboelse er Kobbervold 4 (ejes af ansøger)	50 m	ca. 130 m (NØ)

Tabel 4: Afstand fra staldanlæg til nærmeste naboer og byzone mv.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbruger ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for kategori 1 og 2 natur:

Afstand til nærmeste ammoniakfølsomme natur	Afstandskrav	Afstand / retning
Kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 6,9 km (V)
Kategori 2 (ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 4,8 km (NV)

Tabel 5: Afstand fra staldanlæg til nærmeste kategori 1 og 2 natur

Afstandskravene i husdyrlovens § 7 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav	Afstand / retning
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.	25 m	ca. 1 km (Ø)
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning	50 m	ca. 1,3 km (SØ)
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ²	15 m	ca. 180 m (SV)
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	ca. 40 m (N)
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 50 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	ca. 65 m (SØ)
Naboskel	30 m	ca. 40 m (N)

Tabel 6: Afstande jf. §8.

Afstandskravene i husdyrlovens § 8 er overholdt.

Landskabelige hensyn

Ansøger har oplyst følgende:

Landskabs- og planmæssige forhold:

- *Natura 2000: ca 3 km S*
- *Bevaringsværdige landskaber: 3,5 km SV*
- *Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: 2 km V*
- *Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: 300 m V*
- *Fortidsmindelinje / Kulturhistoriske arealer: 1,7 km SV*
- *Kystnærhedszonen: 2,8 km V*
- *Fredede områder: 1,9 km SV*
- *Beskyttede naturarealer: Sø 150 m*
- *Klitfredningslinje: >1 km*
- *Skovbyggelinje: 800 m SV*
- *Sø- og åbeskyttelseslinje: 800 m V*
- *Kirkebyggelinje: 1,7 km S*
- *Beskyttede sten- og jorddiger: 1,5 km N*
- *Kirkebyggelinje: 1,7 km S*
- *Beskyttede sten- og jorddiger: 1,5 km N*

Tønder Kommunes vurdering

De nuværende og ansøgte anlæg ligger uden for:

- Bevaringslandskaber
- Geologiske bevaringsværdige arealer
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kirkelandskaber
- Fortidsmindeområder
- Bevaringsværdige kulturlandskaber
- Bevaringsværdige bebyggelser og mindre byer
- Lavbundsarealer
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Klitfredningslinje
- Strandbeskyttelseslinje
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Fredet område
- Fuglebeskyttelsesområde
- Ramsarområde
- Habitatområde
- Beskyttede naturtyper
- Kystnærhedszonen
- Beskyttede jord- og stendiger
- Kirkebyggelinje
- Skovbyggelinje
- Åbeskyttelseslinje
- Søbeskyttelseslinje
- Fredskov

De nuværende og ansøgte anlæg ligger inden for:

- Uforstyrrede landskaber

At husdyrbruget ligger indenfor uforstyrrede landskaber betyder at det bliver omfattet af retningslinie 7.2.7 i kommuneplanen.

Retningslinie 7.2.7

Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugs-

ejendomme, skal som udgangspunkt lægges i tilknytning til eksisterende byggeri og skal placeres og udformes, så der tages hensyn til både landskab og naboer.

Tønder Kommunes vurdering

Hytterne til slagtesvin og udleveringsrummet ligger begge i tilknytning til eksisterende bebyggelse. De ligger nærmest gemt mellem de øvrige bygninger på bedriften.

Figur 2: Hytter og udleveringsrum set udefra

Tønder Kommune vurderer ikke der er behov for vilkår i forhold til landskabsmæssige hensyn.

5) Ammoniak

Ansøger har oplyst:

Afstand til sårbar natur – se udpegninger og depositionsregninger i IT ansøgningssystem. Der ligger ikke kategori 1 og 2 så tæt på ejendommen, at der er en deposition på dem. Nærmeste § 3 område er en sø. Projektet medfører en merdeposition på 0,1 kg.

Tønder Kommune vurderer

Husdyrbrugets samlede ammoniakemission i ansøgt drift er 3.027 kg N/år ved opstaldning af slagtesvin og 2.021 kg N/år ved opstaldning af kvæg, heste, får og geder. I det efterfølgende er der taget udgangspunkt i ansøgningen med opstaldning af slagtesvin.

Ammoniakfølsom natur³ (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for habitatområder, ligger ca. 6,9 km vest for anlægget. Det drejer sig om en stabil kystklit. Der er foretaget en beregning af ammoniaknedfaldet (depositionen) på dette område, som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N pr. ha/år og dermed ikke overstiger de lovmæssige 0,2 / 0,4 eller 0,7 kg N pr. ha/år.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for habitatområder, ligger ca. 4,8 km nordvest for anlægget. Det drejer sig om et surt overdrev. Der er foretaget en beregning af ammoni-

³ Bekendtgørelse nr. 916 af 23-06-2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3

akdepositionen på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N pr. ha/år og dermed ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 710 m sydvest for anlægget. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,0 og dermed ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N pr. ha/år.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

Natura 2000-områder

Nærmeste natura 2000-område er fuglebeskyttelsesområde nr. 60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen ca. 3 km syd for husdyrbruget.

Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,0 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Der ligger en del søer omkring husdyrbruget som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. De 2 nærmeste ligger begge ca. 180 m fra husdyrbruget. Den ene ligger nordøst for husdyrbruget og den anden sydvest.

Merdeposition er for begge søer beregnet til under 1 kg N/ha/år (0,1 er højeste værdi) så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændringer i søerne.

6) Lugt

Der er foretaget beregninger af lugtgenafstanden jf. det beskyttelsesniveau der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Husdyrbrugets samlede lugtemission i ansøgt drift er 54.763 OU/s (odour units) ved opstaldning af slagtesvin og 24.323 OU/s ved opstaldning af kvæg, heste, får og geder. I det efterfølgende er der taget udgangspunkt i ansøgningen med opstaldning af slagtesvin.

Lugtregningerne fremgår af nedenstående skemaer fra husdyrgodkendelse

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Gærupvej 11	0	NY	187,2	187,2	331,6	Ja
 Gærupvej 8	0	NY	412	412	517,2	Ja
 Frifelt	0	NY	553,6	525,9	3141,3	Ja
 Visby	0	NY	553,6	553,6	2716	Ja

Tabel 7: Lugtberegning ansøgning nr. 204664

Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Tønder Kommunes vurdering

For at begrænse lugtgenerne stilles der vilkår om, at der ikke må transporteres husdyrgødning til eller fra ejendommen på lørdage samt søn- og helligdage, at der ikke må omrøres gylle i samme periode, samt at stalde, anlæg og udenomsarealer m.v. skal vedligeholdes, så der ikke opstår væsentlige støv- og lugtgener i området udenfor ejendommens grund.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger har oplyst følgende:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På samtlige stalde (naturlig ventilation i kip)	Døgnet rundt (naturlig ventilation i kip)
Kompressor	Lade	Kun tændt efter behov
Foderindblæsning	Foderlade	Periodisk mellem kl. 6 og 18
Kornvalse	Ingen	-
Korntørring	Ingen	-

Beskrivelse af støjkildetiltag:

Der forekommer ingen støj fra ventilationsanlæggene.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke som følge af ansøgningen.

Eventuelle rystelser vurderes at stamme fra transportere. Det ansøgte projekt forventes ikke at medføre flere rystelser, idet der ikke forventes flere transportere.

Tønder Kommunes vurdering

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og uden for samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjklenderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

For at sikre de nærmeste naboer mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger har oplyst følgende:

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Tønder Kommunes vurdering

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transporter, håndtering af foder og halm.

Der stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

Ansøger har oplyst følgende:

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Tønder Kommunes vurdering

Der stilles vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges. For at fastholde dette stilles vilkår om fluebekæmpelse.

Til og frakørsel (Transport)

Ansøger har oplyst følgende vedrørende transport:

Der er 4 driftsmæssige tilkørsler til ejendommen. Placering af interne transportveje er vist på kortbilag.

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen vurderes der ikke at være ændret transportbehov til og fra ejendommen. Tværtimod forventes der med de fleksible vægtintervaller at dyretransporterne kan fyldes bedre op/udnyttede bedre, og at antallet af transporter dermed kan reduceres.

Tønder Kommunes vurdering

Da der er relativ god afstand til nærmest nabobeboelse der ikke ejes af ansøger vurderer Tønder Kommune at transporter til og fra ejendommen ikke vil give anledning til gener.

Lys

Ansøger har oplyst følgende:
Der er ingen udendørs lyskilder.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har oplyst følgende:
Gyllebeholderen er tilmeldt beholderkontrol, og det er ikke muligt at pumpe gylle til beholderen ved et uheld, da der er lås på pumpen.

Tønder Kommunes vurdering

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof og eventuelle kemikalier.

Der stilles vilkår om at der skal udarbejdes en beredskabsplan, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld.

Vi vurderer, at der derved er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøger har oplyst følgende:
Kemi opbevares i aflåst skab i lade.

Tønder Kommunes vurdering

Der er stillet vilkår om, at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Olie og brændstof

Ansøger har oplyst følgende:
Der står en dieseltank på 2500 L i maskinhuset.

Tønder Kommunes vurdering

Diesel samt smøreolie skal opbevares i overensstemmelse med Olietanks-bekendtgørelsen⁴. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om egenkontrol på ejendommen.

Under forudsætning af, at ejendommen drives på den beskrevne måde, vurderer vi, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

---

⁴ Bekendtgørelse nr. 1611 10-12-2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøger har oplyst følgende:

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m³ /år før udvidelse	m³ /år efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	0	0	Gyllebeholder
Regnvand fra udleveringsrampe	280	280	Gyllebeholder

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	0	0
Møddingsplads	0	0
Vaskeplads	0	0
Udleveringsrampe	400	400

Tagvand nedsives i grus mellem bygningerne (ingen tagrender).

Vand fra udleveringsrampe ledes til gyllebeholder.

Der findes omfangsdræn med inspektionsbrønd omkring gyllebeholderen.

Tønder Kommunes vurdering

Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse. Vi vurderer, at spildevandsforholdene er forsvarlige.

Affald

Ansøger har oplyst følgende:

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Døde dyr opbevares i container på indrettet plads.

Maskinreparationer foregår kun sjældent på virksomheden, der derfor kun sjældent har olieaffald, brændstoffiltre og batterier til bortskaffelse.

Rengjort emballage fra medicin og desinfektionsmidler afleveres til kommunal modtagestation 4 gange om året. Emballage fra sprøjtemidler bortskaffes via korn- og foderstoffirmaet.

Tønder Kommunes vurdering

Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Type	Før ændring (MGK 2004)	Efter ændring (anslået)
<i>El</i>	<i>5000 kwh</i>	<i>5000 kwh</i>
<i>Diesel</i>	<i>16.000 L</i>	<i>16.000 L</i>
<i>Halm (halmfyr)</i>	<i>40.000 tons</i>	<i>40.000 tons</i>
<i>Egenproduktion af energi</i>	<i>Der er 2 vindmøller</i>	<i>Der er 2 vindmøller</i>
<i>Vand</i>	<i>6500 m3</i>	<i>6500 m3</i>

Ejendommen får vand fra Østerby Vandværk der er et privat alment vandværk.

Tønder Kommunes vurdering

Der er foretaget en screening af elforbruget ud fra nøgletal fra EnergiMidt A/S. Som udgangspunkt er der et besparelspotentiale på slagtesvinsbesætninger hvis elforbruget er over 10 kWh pr. produceret slagtesvin. Elforbruget er for denne bedrift langt under dette. Tønder Kommune vurderer derfor, at der ikke skal kræves et egentligt energitjek. Der stilles vilkår om egenkontrol af energiforbruget.

Vandforbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Type	Før ændring (MGK 2004)	Efter ændring (anslået)
<i>El</i>	<i>5000 kwh</i>	<i>5000 kwh</i>
<i>Diesel</i>	<i>16.000 L</i>	<i>16.000 L</i>
<i>Halm (halmfyr)</i>	<i>40.000 tons</i>	<i>40.000 tons</i>
<i>Egenproduktion af energi</i>	<i>Der er 2 vindmøller</i>	<i>Der er 2 vindmøller</i>
<i>Vand</i>	<i>6500 m3</i>	<i>6500 m3</i>

Ejendommen får vand fra Østerby Vandværk der er et privat alment vandværk.

Tønder Kommunes vurdering

Ansøger har et miljøledelsessystem og der er fokus på nedsættelse af vandforbruget i 2018. Der stilles vilkår til, at der fortsat skal føres driftsjournal over vandforbruget.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak**BAT-niveau**

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 3.027 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

BAT-vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 3.027 kg N/år og at BAT er overholdt. Ansøger har ikke anvendt virkemidler for at opnå BAT-niveauet.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

Ejendommen ligger ca 10 km nord for den dansk-tyske grænse. Projektet forventes ikke at have grænseoverskridende virkninger.

Tønder Kommunes vurdering

Da ejendommen ligger ca. 10 km fra den dansk-tyske grænse, er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

1) Foranstaltninger ved ophør

Ansøger oplyser:

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiale. Såfremt der på ophørstidspunktet måtte være gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal, vil gyllebeholderen blive fjernet, når den ikke længere er i drift.

Tønder Kommunes vurdering

Tønder kommune vurderer at ansøger tager tilstrækkelig hånd om situationen ved evt. ophør til at der ikke sker skade på miljøet. Der stilles fastholdende vilkår til dette.

2) BAT energi, vand management m.v.

Ansøger oplyser:

Bedst tilgængelige teknologi (BAT) for svin

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument).

Vurderinger for anvendelsen af BAT på husdyrbruget skal således ske i forhold til følgende aspekter:

- 1) Godt landmandskab/ Management**
- 2) Egenkontrol**
- 3) Fodringsstrategier**
- 4) Staldsystemer og staldteknologier**
- 5) Forbrug af vand og energi**
- 6) Opbevaring og behandling af husdyrgødning**
- 7) Udbringning af husdyrgødning**
- 8) Fravalg af BAT**

Ad 1) Godt landmandskab/Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Ejer står for daglig drift.
- Da der ikke er nogen ansatte, er der ikke udarbejdet uddannelses- og træningsprogrammer for ansatte.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Ad 2) Egenkontrol

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal. Derudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder.
- Gylletanken kontrolleres for flydelag og der føres logbog.
- Gyllebeholderen kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning hver 2. måned.
- Der udarbejdes sprøjtejournal.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor egenkontrol.

Ad 3) Fodringsstrategier

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

- Der anvendes hjemmeblandet (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).
- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Ud fra ovenstående vurderes det at fodringen lever op til BAT

Ad 4) Staldsystemer og staldteknologier

Slagtesvinestald

Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.04-52. Dette staldsystem er godt for dyrevelfærden, idet det er muligt at tildele halm i lejearealet, som medvirker til et tørt miljø og endvidere giver beskæftigelse til grisene i form af rodemateriale. Desuden kan temperaturen i stalden sænkes, hvilket mindsker ammoniakfordampningen og giver et bedre arbejdsmiljø.

Der er temperaturstyret ventilation i staldene.

Af hensyn til dyrevelfærd er der installeret overbrusningsanlæg for på den måde at sikre, at grise har mulighed for afkøling i varme perioder. God drift og styring af overbrusning af gødearealer medvirker til at kontrollere dyrenes gødeadfærd og dermed medvirke til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres. Endvidere har overbrusningsanlægget en reducerende effekt på mængden af støv i stalden. Overbrusning sker automatisk. Det er temperaturstyret.

Som følge af ovenstående vurderes det at produktionen lever op til BAT.

Ad 5) Forbrug af vand og energi

Vand

- Der anvendes drikkepipler placeret i drikkekopper eller drikkekar.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene i blød sættes et døgn før de vaskes med højtryksrensere med koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT.

Energi

- I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør.
- Lyset i staldene er tændt efter behov, hvilket kun er ganske lidt.
- Der er naturlig ventilation i alle staldafsnittene, så energiforbruget er minimalt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Ad 6) Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Opbevaring af flydende gødning

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gyllen kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbring-

ning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Følgende procedure følges ved opbevaring af gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Gyllebeholderen kontrolleres ved 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, for at identificere eventuelle utætheder i beholderens bund og vægge.
- Gyllebeholderen har ingen spjæld, så gyllen pumpes derfor op under tilsyn.
- Beholderen er overdækket med et naturligt flydelag.
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.
- Senest 14 dage efter udbringning af gylle genetableres flydelaget på gyllebeholderen.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til gældende krav.
- Kontakten til gyllepumpen er etableret således, det ikke er muligt for uvedkommende eller ved uheld at aktivere pumpen.
- Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere. Der anvendes en gyllevogn påmonteret en sugekran ved påfyldning af gyllevogn fra gyllebeholder.

Det vurderes, at ansøger opfylder BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Opbevaring af fast gødning

- Dybstrøelse opbevares i gyllebeholder

Ad 7) Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse gødningsmængden til arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer. Aktiviteterne på ejendommen anvender BAT, da:

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de gældende regler, og foregår i videst mulige omfang efter godt landmandskab, dvs. ingen udbringning i weekender og helligdage.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Ad 8) Fravalg af BAT

Idet BAT er overholdt ved brug af de eksisterende staldsystemer, og idet der ikke bygges nyt, redegøres der ikke yderligere for fravalg af BAT.

Tønder Kommunes vurdering

Tønder kommune vurderer at ansøger har redegjort grundigt og tilstrækkeligt for anvendelse af BAT.

3) Ikke-teknisk resumé af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger

Ansøger oplyser:

Det ansøgte projekt handler om at tilpasse produktionen til efterspørgslen fra slagterier, der løbende ændrer i ønsker til afgangsvægt. Der bygges ikke andet end at der er sat hytter op til aflastning. Derfor er der ikke overvejet væsentlige alternativer til det ansøgte.

På sigt, overvejes det at bruge bygningerne til får, der læmmer. Der er derfor i forbindelse med denne ansøgning regnet på en alternativ drift med kvæg, heste, får eller geder..

Tønder Kommunes vurdering

Tønder Kommune er enig med ansøger i at projektets karakter gør at overvejelser om alternativer til teknologi har mindre relevans.

4) Miljøledelse

Virksomheden er et IE-husdyrbrug⁵. Dette indebærer at den skal have et miljøledelsessystem når der gives en § 16 a godkendelse.

Miljøledelsessystemet indebærer at den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder:

- Formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold.
- Fastsætte miljømål.
- Udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål.
- Minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt.
- Foretage justeringer af mål og handlingsplaner.
- Minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Ovenstående krav skal kunne dokumenteres enten i form af opbevaring af dokumenter i driftsjournalen eller ved anden dokumentation, herunder f.eks. i digital form.

Tønder Kommunes vurdering

Tønder Kommune har konstateret at Virksomheden, i forbindelse med ansøgningen, har indsendt og dokumenteret implementeringen af et miljøledelsessystem der lever op til de nævnte krav.

---

⁵ IE-husdyrbrug er store fjerkræ- og svinebrug (bl.a. svinebrug med mere end 2.000 stipladser til svin).

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

En ansøgning om godkendelse efter § 16a i husdyrloven skal omfatte en miljøkonsekvensrapport. Her er et resumé af rapporten. De enkelte afsnit i selve rapporten er i stor udstrækning klippet ud og brugt i de afsnit der netop er gennemgået.

Ikke teknisk resume

Samlet set vurderes projektet ikke at have skadelig effekt på de punkter, der er nævnt øverst i denne rapport. Projektet omfatter ændrede vægtintervaller og antal producerede dyr, men herudover ændres ikke på driften og der bygges ikke nyt. Derfor forventes der ikke at være mærkbare konsekvenser for omgivelserne, hverken hvad angår ammoniak, lugt eller visuelle indtryk.

For BAT-redegørelse henvises til bilag.

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiale. Såfremt der på ophørstidspunktet måtte være gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal, vil gyllebeholderen blive fjernet, når den ikke længere er i drift.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

- Husdyrbruget godkendes til en fordeling af dyr og et maksimalt tilladt produktions- og gødningsareal som anført i følgende tabeller og figur. Der må således på produktionsarealerne enten opstaldes slagtesvin på gulvtypen delvist spaltegulv (dog dybstrøelse fsva. hytterne), eller alternativt alle typer af kvæg, heste får og geder på dybstrøelse.

Figur 3: Stalde og gødningsopbevaringsanlæg

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
Svinestald	Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv	Slagtesvin	2.195	1.835
Hytter	Dybstrøelse, hele arealet	Slagtesvin	36	36
Gødningslager			Areal af anlæg m ²	Gødningsareal m ²
Gyllebeholder				937

Tabel 8: Ansøgte gødnings- og produktionsarealer

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
Svinestald	Dybstrøelse	Alle typer af kvæg, heste, får og geder.	2.195	1.835
Hytter	Dybstrøelse	Alle typer af kvæg, heste, får og geder.	36	36
Gødningslager			Areal af anlæg m ²	Gødningsareal m ²
Gyllebeholder				937

Tabel 9: Ansøgte gødnings- og produktionsarealer (alternativt dyrehold)

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Gødningsopbevaring og -håndtering

3. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
4. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
5. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Lugt

6. Der må ikke transporteres gylle og anden husdyrgødning til eller fra ejendommen på lørdage samt søn- og helligdage.
7. Gylle må ikke udpumpes lørdage, søn- og helligdage.
8. Gyllebeholderen må ikke omrøres på lørdage, søn- og helligdage.

Støj

9. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel 10: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan

grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

10. Driften på Kobbervold 1 må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

11. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
12. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Driftsforstyrrelser og uheld

13. Der skal udarbejdes en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Kemikalier og pesticider

14. Kemikalier skal opbevares indendørs på fast bund uden afløb.

Olie og brændstof

15. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
16. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

17. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
18. Der skal føres driftsjournal over forbrug af el, olie, vand og brændstof. Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

19. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
20. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

21. Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el, olie og gas på ejendommen.

Vandforbrug

22. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
23. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

Foranstaltninger ved ophør

24. Ved ophør af husdyrbruget skal alt affald på ejendommen bortskaffes. Restoplæg af husdyrgødning skal også fjernes. Hvis der findes flydende råvarer (f.eks. olie eller kunstgødning) skal dette også fjernes.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev den 6. august 2018 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/> og www.toender.dk.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på ca. 796 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fredag den 9. november 2018.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.